

DE HOOP

ABONNEMENT PRYS :
 Voor de Stad 3 fr. per jaer.
 » 5 fr. per 6 maanden.
 » 4-75 fr. per trimester.
 Voor Buiten 6 fr. per jaer.
 » 5-50 per 6 maanden.
 » 2 fr. per trimester.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

PRYS DER INSERTIEN :
 20 centimen den drukregel.
 40 centimen de reklamen.
 Alle toezending van brieven, geld enz.
 moet ons vrachtvry worden.
 Wekelyks verschynende Woensdag,
 en Zaturdags, by de kinderen Milis,
 Uitgevers te Sint-Truiden.

GODSDIENST. VADERLAND. MOEDERTAEL. LANDBOUW.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

Welke poogingen men ook te Zurich en te Biarritz aenwende, het zal lastig zyn er maetregelen te nemen, welke tevens de staetsbesturen en de volkeren bevreemden. Wy kunnen dus geen al te vast geloof hechten aen de verschillige geruchten welke des aengaende in omloop zyn. Niet te min schynt het dat het Italiaensche vraagstuk te Biarritz ernstig is behandeld geworden. Men verwacht met ongeduld den uitslag der beraedslagingen van die souvereynen en staetsmannen, welke eene soort van Europeaensche kongres daer stellen.

Men spreekt wederom veel over eene nieuwe byeenkomst, welke plaets zou hebben tusschen de keizers van Frankryk en Oostenryk, om de talryke moeijeligheden welke het Italiaensch vraagstuk oplevert, te vereffenen.

Indien in dit oogenblik Frankryk zich met hersenschimmen en snooverijen wil voeden, is er nooit gunstiger oogenblik voor dit land geweest.

De Piemont telt op den steun van Frankryk; Oostenryk meent dien op zyn beurt te verkrygen, om de vervallen heretogen in hunne landen terug te plaetsen. Engeland wacht op Frankryk, om met deszelfs medehulp de poorten van Pekin te beschietsen, en Spanje zal misschien niet ontvreden zyn eenige Zouaven te bekomen, om de zeeschoumers van Marokka tot rede te brengen. De spaensche troepen zyn reeds met de Marokkanen van den Riff, in eenige schermutselingen handgemeen geworden.

Men had in Frankryk groote hoop gekoesterd, de wetten over de drukpers te zien verzachten; deze hoop is ydel geweest, en geene lenigingen zullen der strenge wetten, welke de pers in toom houden, toegebragt worden.

De fransche admiraal Rigault de Genouilly heeft, volgens het zeggen der dagbladen, een vredeverdrag met den Keizer van Cochinchina geteeekend. Vervolgens zou de vloot welke hy ter zynre beschikking had, om Tu-duk te bevechten, naer China overzeilen om die trouwelooze barbaren te leeren dat de roode Tartaren van Europa niet ongestraft hunne krygers door list laten verpletten.

In Engeland is men woedend over den smaed die aen het Engelsch paviljoen is aengedaen geworden. De Engelse dagbladen roepen uit al hunne magt dat men eene schitterende wederverrack moet nemen. De les welke wy hun moeten geven moet streng doch niet wreed zyn, zegt de Morning Post, zy moet den Chinezen welke zynen magtig doch regtvaardig en redelyk is. Frankryk laet zich zoo sterk niet uit, en wil slechts eene groote magt er naer toe zenden, indien men deszelfs afgezanten weder den ingang van het land ontzegde.

De gezondheid des Pauzes verbetert dagelyks meer en meer.

Toen over 29 jaren, op den geestdrift die op het gezicht van Mazzaniello uitscheen, onder het zingen van een vryheidslied en onder het luiden der alarmklok van de *Muette de Portici*, gansch Brussel, en oogenblikkelyk daerop gansch België, als een man opstond, om het hatelyk juk eens willekeurigen dwingelands af te schudden, stond Europa verbaesd over het stout bestaan van het kleine België, dat slechts een byna onzienbaer punt op de kaart van Europa is. Het verbryzelde immers de banden en boeijen welke zynen kinderen door de traktaten van 1813 opgedrongen geweest waren, traktaten welke de groote mogendheden bekrachtigd hadden, en welke zy voor eeuwig waenden gehandhaefd te zien worden; het beurde het hoofd op om aen den behendigsten en bekwaemsten vorst diertiden, en die den regten arm van Rusland, Pruisen en Oostenryk voor zich had, te zeggen: « *vervallen*, » omdat gy onze regten schendt, *ver-*

vallen omdat wy, die u als vader aanzagen, door u als een stiefvader behandeld zyn geworden, « *vervallen* » omdat gy de vryheid der drukpers, des Godsdienst, der tael wil uitdooven, vervallen omdat gy onze nationaliteit ontkent en ons den aerd van Belgen wilt doen verliezen. Alle partyen welke voortyds België verdeelden hadden tot bereiking van dit edel en verheven doel zamengespannen, allen waren het eens om de geschondene regten, ten koste van hun bloed, weder te krygen.

Men wederstaet niet aen den geestdrift van gansch een volk, zoo dit vereenigd is om een edel en wettig doel na te jagen. Aenstonds werd te Brussel een kongres gehouden waer de diepdenkste mannen des lands van op alle punten van België naer toe afgevaardigd werden, om het land zyne wetten, zyne instellingen en zyne vryheden te geven, waervan het zoolang beroofd geweest was. Deze vereeniging van uitgelezene wetgevers vervaerdigde daer eene grondwet welke de breedste vryheden toestaet die een volk verlangen kan, en welke in de oogen van alle volkeren van Europa benydenswaardig schynen.

Om het geheugen dier groote gebeurtenis te verveeuwigen, wordt thans op eene der openbare plaetsen van Brussel een kolom opgericht, welke den naem van kongres-kolom zal dragen, en zoo onsterfelyk moet zyn als de wysheid van het volk dat dezelve in zyn midden met eerbied zal begroeten. De kunst, welke een telg van België grond is, heeft zynen bytel aen die grootsche gedenkzuil verleend, want men zegt dat er sedert het jaer dertig geen schooner, geen merkwaardiger, geen meer gekunsteld stuk uit de beeldhouwery voortgesproten is.

Al wie de oogen op die gedenkwaardige marmereen zuil, met het standbeeld des konings bekroond zal laten vallen, zal zich met aendoening het wys beleid, den moed en de nyverheid des volks, en tevens de wysheid des konings die hetzelfde geleidt, herinneren. Het is immers geen pyramide tot hoogmoed eener vervallen en ydele majesteit opgericht, het is geen zuil op welker kanten men de namen van groote overwinningen, groote slagteriyen en moorddadige gevechten ingebyteld heeft; neen; het is een gedenkstuk dat iedere Belg het zyne mag wanan, en dat getuigt van den roem eens volks dat door eigene verdiensten, door kunsten en wetenschappen, door nyverheid en koophandel, door werkzaamheid en geduld groot geworden is, en dat de hem toegestane vryheden, zonder eenig misbruik heeft weten te bezigen.

Voorzeker was het eenvoudig opschrift in de rotsen der Thermopylen gegrift « *voorbyganger, zeg te Sparta dat wy hier voor het Vaderland sneuwelden* » schoon en treffend, doch het hart des voorbygangers was alsdan met droefheid bekropen, omdat het den dood dier helden en dat nutteloos vergoten bloed betreurde.

Men bewondert de kolom in Parys daergesteld om de overwinningen van den eersten Napoleon te verveeuwigen, doch de boezem wordt enger en beangstigd als men slechts een oogenblik achteruit werpt om zich een slagveld te verbeelden waer

duizenden dooden en gekwetsten overeen liggen, en die met hun bloed zulke gedenkstukken betaelden. Misschien geen standbeeld in Europa houdt het met het onze tegen. Het vereeuwigd geen overwinnaer, geen wyzen, geen kunstenaer; het vereeuwigd een gansch volk waerin de kunst verwezentlyk is.

Belgen, zoo ooit oneeniging in ons dierbaer Vaderland moest uitbersten, zoo ooit eene uitheemsche magt ons moest bestoken om ons ons volksbestaan en onze vryheden te ontrooven, dan zult gy een oogslag op dit schoone gedenkstuk werpen, aen deszelfs voet zult gy u byenscharen om een onoverwinnelyk geheel uit te maken, en den sterksten vyand terng te dryven; gy zult u herinneren dat dit stuk zyne geboorte te danken heeft aen den geest van vereeniging die u in 1830 bezieldde, vereeniging welke gy geenszins uit het geheugen moogt verliezen en welke u, hoe klein ook in getal, beneffens de grootste volken zal doen wandelen. Dit gedenkstuk zal u de vuertoren zyn die geplactst op den oever der zee, de scheepslieden op den regten weg moet brengen, om hun te klippen en alle gevaren te doen vermyden. Houdt er steeds het oog opperigt, en van verre zult gy er in schitterende letters op zien blinken: « *Eendragt maekt magt.* »

Kullagiemeester is altyd vergramd als de redaktie zich aen het ziften zet om de kwade petten welke hy den vlamingen bakt, uit zyne artikels te doen wegvliegen; hy dreigt de redaktie haer te straffen met haer te dwingen om zeven mael daags met de brand trompet aen de vier venstertjes van den verloren kost uit te blazen: *style de porte-faix!* Leve onze Dona Pipelapoula etc. etc.

De redaktie integendeel, zoo hy zich nog veroorloft tegen de vlaemsche broeders uit te varen, zal hem een pensum opleggen die zal bestaan in het vyftig duizend mael afschryven van het gekende vers:

*Ayons un cœur pour aimer la patrie
Et deux lyes pour la chanter!*

Dit is niet al; men zal hem op zyn voorhoofd in vurige letters branden: « *ik ben nogthans een vlaming.* »

Kullagle.

Waerom altyd alles in het leven zwart ingezien? het geluk en het ongeluk dat wy soms met scheve gezichten aen het noodlot toeschryven, komt doorgaens uit onze eigene schuld opgeborrelt; waerheid, welke onze lieve Dona, om zee gaende of loopende, zonder veel papier en moeite, gemakkelij zoude kunnen bewyzen. Elk mensch is schilder zynzer dagen; schildert hy ze wit, dan iagehen zy; schildert hy ze zwart, dan beweenen zy tot onze schoonste en prilste oogenblikken. Vrolyk zyn is maer een manier van doen; en daerom stoort zich de kullagie-meester zeer weinig in de bekommernissen van den dagelykschen handel, en roept hy zoo geeerne; *vive la joie, les pommes de terre, le savon, les savonnettes, les savonnades pour sa tendrette.*

Aux gens atrabilaires

Pour exemple donné

En un temps de misères

Roger bontemps est né.

Vivre obscur à sa guise,

Narguer les méchants,

Eh gai! c'est la devise

Du gros Roger Bontemps.

Als ik de vlaemsche Be....wegers aen het zweeten zie, met

LEVENSCHETS VAN BARON DE LAMBERTS.

(Vervolg.)

Dusdanig was het nieuwe Schouwtooneel waer de baron de Lamberts geroepen werd om al de magt en de krachtadigheid zynre vaderlandsliefde aen den dag te leggen.

Den 20 December ontving hy zyne benoeming, en drie dagen daerop toog hy naer Brussel om zich in betrek te stellen met de leden van het voorloopig bestuer en de opperhoofden der ministeriele departementen. Gemakkelyk werd hy gewaer dat de gang der omwenteling verslapt, en dat de mismoed in het middenpunt zelve van de volksmagt begon in te sluipe. In stede van manhaftige toonen eener warme vaderlandsliefde, welke in zekerheid durft voortgaen, en bereid is alle hinderpalen te trotseeren, te hooren, ontving hy slechts raedgevingen om met voorzichtigheid, met gematigheid, met toegevendheid en met politieke listen te werk te gaen. Eene nota welke hy met eigene hand nerschreef en welke men na zyn afsterven heeft gevonden, bevat de volgende regelen over eene onderhandeling welke hy met een der ministers had: « M. X. zegde my: gy zult te Gent al de partyen, overdrevene, gemagtigde Vaderlanders en de Orangisten tegenkomen. Gy zult met alle moeten omgaen en zelfs van tyd tot tyd, en volgens de omstandigheden, iets aen eene party afnemen om het eene andere te geven. Gy kunt op geene krygsmagt steun maken, ten zy op eene kompanie pompsters welke slechts uit honderd vyftig mannen zamengesteld is. »

Dusdanige houding paste niet op het krachtadig, ongeveinsd en vrye karakter des nieuwen ambtenaers. Ook schreef hy achter de aengehaelde nota: « Ik ging van M. X. weg, en besloot vast dit systeem van weegschael niet te volgen, en de omwenteling doen door te gaen. »

Des avonds van den zelfden dag begaf hy zich naer M. Helias d'Huddegem, lid van het nationaal kongres voor Gent, om dezen te raedplegen over den wezentlyken toestand der geesten in de belangryke provincie welke hy bestieren moest. De reeds aengehaelde nota bevat ontrent die onderhandeling het volgende: « De verdienstelyke M. Robert Helias d'Huddegem zegde my: « te Gent is de omwenteling maer ten halve bewerkt; zy wordt er ingetoomd. Het Orangismus heerscht er onder den eenen en anderen vorm in al de administratien. De toestand is in eene geheele verwarring, doch men kan over die stelling zegeprelen. » Dit was genoeg om dien vaderlandslievenden Gouverneur doen door te gaen in de krachtige besluiten welke hy, by het uitgaen van de ministeriele onderhandeling voorgenomen had. Na dat hy van M. Helias d'Huddegem de lyst der byzonderste mannen op wie men staet kon maken verkregen had, zette hy zich op weg naer zyn nieuw verblyf, met het vaste besluit de driekleurige vlag te doen zegevieren.

Hy kwam des avonds van 5 january te Gent aen. De faem zynre heete Vaderlandsliefde en zyns moeds was hem voorafgevolgen. Van den 31 December reeds had het journal des *Flandres*, dat den grootsten invloed op de partygangers der omwenteling had, uitgeroepen: « de benoeming van M. Baron Werner de Lamberts zal veel vreugde by de ware vrienden van het land te wege brengen. Toen hy afgezaent van het ridderorde by de provinciale staten van Limburg was, heeft hy, in de vergadering bewysstukken van onafhankelykheid en vaderlandsliefde gegeven. Hy was een gezwoeren vyand der vriedschappelyke zwakheden, en nooit bekleedde hy eenig ambt onder het hollandsch staetsbestuer. Mynheer de Lamberts is een man die in eene lastige administratie, tevens het orde en de omwenteling zal weten te handhaven. »

Hy trad zonder hooveerdige snoevry maer met den moed en de weerdigheid welke de omstandigheden vereischten het bestuer nader, en vergaderde in zyn kabinet op den dag zelve zynre inhuldung al de mannen die zich te Gent op de plaets van verdedigers der belangen, en der onafhankelykheid des lands gesteld hadden. De uitval dezer onderhandeling was dat de buiten-gemeenten goed begeesterd waren, doch dat de patriotten der stad door het schreeuwen der Orangistendrukpers ontsteld, geen vertrouwen in de administratie hadden, en dat onophoudelyk door het nabuerschap der vyandelyke voorposten ontrust, zy door krachtadige maetregelen moesten versterkt en aengemoedigd worden.

Met een bestuerder gelyk Baron de Lamberts het was, moest deze onderhandeling aenstonds hare vruchten dragen. Om de vrees door de vrees, en de ontrusting door de ontrusting te bevechten, vond hy in het nabuerschap der Hollanders eene rede om een algemeen systeem van alarmklokken in al de gemeenten van Vlaenderen in te rigten.

De plaetselyken besturen kregen bevel de alarmklok te trekken zoodra de vyanden van binnen of van buiten te wapen zouden snellen. De naburige dorpen moesten dien oproep tot de omwenteling voortzetten, en de vrienden der onafhankelykheid werden uitgenoodigd de wapenen op te vatten en van op alle uiteinden der provincie toe te ylen naer de plaets welke het middenpunt van het Orangismus geworden was. Dit was iedereen genoeg zeggen dat de vlag van September, van toen af aen, duizenden armen zou vinden die gereed waren om voor derzelver verdediging te stryden. Dit was duidelelyk aankondigen dat de omwenteling in het hart der provincie een vertegenwoordiger bezat die gereed was al de middele te gebruiken welke de staetswetten en deszelfs verloochene

haren Falidera en heropgeestofde letterkunde, om het land terug te stooten tot de zalige en gewywaterde tyden van heksen, en spooken, en weerwolven, en abraladabra, toen onze stoffestievende pekens en grootvaders nog te voet naar St. Jacob de Compostella gingen, dan zoude ik my van wanhoop voor den kop schieten en te gelyk met myne om seep gaende of loopende Pipelepoula dit vers van eenen franschman treurig afschreeuwen :

*Quand on a tout perdu, et qu'on n'a plus d'espoir
Du pan de sa chemise, on se fait un mouchoir.*

Waerom toch mogen de Vlaemsche Be...wegers het zoo sterk op en tegen den kullagie-meester geladen hebben? Is het hem dan in ons vrydenkend landje niet toegelaten te vragen: zyt gy liberael? zyt gy Clerical? of zyt gy misschien niets, o oversterke Brydel van het mannyk, het vrouwelyk en het onzydig? waerom mogen uwe zittingen niet openbaer gehouden en gedrukt worden? Wy, arme Limburgers, van God den Vader niet geschapen om Vlaemsche Broeders te worden, wy hooren zoo geerne van klapdraed en oorkonden en dergelyke uitvindingen spreken. Met schynt immers dat het met de Vlaemsche Broeders gaet, gelyk met den wandelende jood; men denkt hem overal en men vindt hem nergens. Vraegt gy aen eenen vriend: zyt gy Vlaemsche Broeder? dan antwoordt hy u gelyk de Bohemienne aen den *cocu imaginaire*: Vlaemsche Broeder, monsieur? Monsieur, Vlaemsche Broeder?... Ware de kullagie-meester Vlaemsche Broeder, o, dan riep hy op alle hoeken der straten: ik ben Vlaemsche Broeder, *lafaridondaine*... Ik ben Vlaemsche Broeder, *lafaridondon!* waerom niet? ik vind het schoon van eens samen te komen om, volgens franschen programma, te eten en te drinken; daer is niets natuerlyker in den wereld; dat doens menschen en dieren alle dagen, en als men den kop eens warm en het buikje rond heeft, dan zingt men zoo waer:

*Eh gai! c'est la devise
Du gros Roger Bontemps.*

Die zich van de menschen en Vlaemsche Broeders veel aantrekt, verdient gegeesseld te worden; men moet met hen handelen, gelyk Molière zulks van de dienstboden zegt, ze niet haten om hunne slechte en niet nalooen om hunne goede hoedanigheden. Die zich in de menschen stoort, heeft nooit gedaan. Wat maekt het dat zy u hier en daer een weinig doortrekken; elk zyne beurt, de trekkers worden later ook getrokken. Gelyk er geen mensch is, of men kan er goed van zeggen, zoo is er ook geen of men kan hem roskammen dat hy hulp en moord schreeuwt. Dus, laet de boeren maer dorschen.

*Eh gai! c'est la devise
Du gros Roger Bontemps.*

Voor tien duizend franken doe ik mynen hoed voor geen grooten of ryken af, als my zulks niet bevalt. Een werkmans die van s'morgens vroeg tot s'avonds laet voor vrouw en kinderen zweet en arbeid, heeft regt dat men hem op straat groete. Maer de goden der Protectie nalooen en bewieroken; stukken van vyf franken als verstanden er in zien en bewonderen; van den os naer den ezel draven, om getruud en gekuld en geluld te worden, in hoop van eene plaets of van een *Croix d'honneur*. Bah! daervoor zyn de tyden te ver gevorderd, en de ware tevredenheid zoekt het met:

*Eh gai! c'est la devise
Du gros Roger Bontemps.*

Als men somtyds ziet, wat er in den wereld gebakken wordt en hoe doorgaens, gelyk Vondel zegt:

Krom wel is

dan zoude men al eens in zynen haek schieten. De onnoozelen meenen nog dat groote begaafdheden, titels en diplomaten, gelden voor hooge plaetsen. Och arme! zekere vader, op zyn sterfbed, riep zynen zoon by zich en gaf hem tot laatste les: *Soyez imbécile et vous parviendrez*; men beweert dat deze tegenwoordig aen het hof van Napoleon praelt. Als men gewaar zal worden, dat gy uwe natuergenoten soms zoudt over den kop wassen, dan spant men alles in wat trekken wil om u onder te houden; *c'est un homme dangereux, il ne convient pas pour la spécialité*; en zoo blijft gy op uwe vingers fluiten; gelukkig dus *les imbéciles* en die draeds�pinners welke men intriganten noemt; maer nog honderdmaal gelukkiger, die het geluk niet by anderen maer by zich zelven vinden kan en roepen van harte: Bah! laet de boeren maer dorschen.

*Eh gai! c'est la devise
Du gros Roger Bontemps.*

Onze lieve *Dona*, zoo het schynt van hetzelfde gedacht, kan met veel gepastheid zich eenen *Thomas à Kempis* bezorgen; o, dat is een boekje, daer staet zoo veel schoons in over de zeepery van den kullagie-wereld; en als zy zich van tyd tot tyd nog genegen voelt om te roepen:

Sentant le froc!

dan zal de kullagie-meester haer een hoofdstukje aenwyzen, waer zy de kalme zal wedervinden, noodig om zich niet te vergissen met den heer *Eugène de Mericourt*; om te ontdekken waer het gedacht van *Milord Yes* werd uitgehaeld, en om belcefd met een suikermondje het woordje *Matou* en *Portefaix* uit te galmen. Dry zaken gaen zeer lastig: in den donkeren mooren, een vrouw-mensch doen zeggen dat zy meer dan 49 jaren oud is, en onze lieve, onze teere, onze duerbare, onze uitgelezene *Frétilton* van *Escapades* te bevryden. Wat mag haer toch het droevig kollegie van St-Truiden weer in den weg geleid hebben, om er zoo op uit te schieten: *Le Magister qui barbouille la Hoop, doit faire de fameux*

ning des volks ter zynen beschikking stelden, Ook, was deze maatregelen voorschryvende omzendbrief nauweliks rondgedragen, of twee leden der regering van Gent, die voor hunne verknochtheid aen het vervallen stambuis bekend waren, begaven zich tot by den gouverneur om hem aen den dag te leggen hoe gevaerlyk het was een oproer aen de opgehitste driften des volks te doen. Zy zegden hem dat dit besluit zeer gevaerlyk in zich zelf, in de huidige omstandigheden de schrikelykste ongelukken over de hoofdplaets der provincie kon berokkenen. Men raedt gemakkelik dat deze *protestatie* een regstreeks tegengestelden uitval had aen dien welken derzelve opstellers zich beloofd hadden. In eene nota eigenhandig door Baron de Lamberts geschreven, en welke tot dit punt zyn politieke loopbaen betrekkelik is, lezen wy: « Het was juist het gevoel der vrees dat ik den oproerigen wou indrukken; ik wou den moed van de nationale party opbeuren in tegenwoordigheid van het orangismus dat vermeteler dan gevaerlyk was.

Vyf dagen later, 10 January, vond de nieuwe gouverneur van Oost-Vlaenderen, in eene oproerige manifestatie der werkende klas, eene tweede gelegenheid om de krachtadigheid zyns karakters en de regtinnigheid zynen besturende inzigten aen den dag te leggen. Hy was ontrent acht ure in zyn kabinet aen het werk, toen men hem zeggen kwam dat een groot aantal werklieden zich voor de deur des hotels van het gouvernement verzameld had. Het waren ontrent zes of zeven honderd werklieden welke men ter slechting der oude sterkte gebruikt had, en die de regering van Gent naer huis gezonden had, omdat de stedelyke geldmiddelen niet toereikend waren om hunne daghuur te betalen. Eene deputatie dezer

élèves au Collège de St-Trond. Heureux Collège, heureux élèves, heureux parents! zoudt gy niet zeggen dat onze *Dona* zulks uit eene *Paroissien* aen de rubrique, 1re *Communión* heeft uitgetrokken. Inderdaed myne lieve *Dona* gy hebt gelyk, aen het kollegie van St-Truiden zulken spoorslag te geven. Het kollegie van St-Truiden heeft nooit iets gedaen in de *Concours van het gouvernement*; slechts heeft het op de drie-en-twintig jaren, dat mynheer Demal het bestuurt, zestig benoemingen gehad; dat is ontrent maer dry per jaer. De heer *CORTEN* behaalde den algemeenen en oppersten prys *maer*, de heer *HINS* was zoo zwak in den opstel, dat hy *maer* den eersten prys der fransche redevoering onder de leerlingen van Rhetorica van geheel België behaalde. De heer *Demal* heeft nooit iets anders uitgezet, dan de zeden van het kollegie zuiver behouden, dan den smaak der studie ingeboezemd, dan met zyne leerlingen aen alle universiteiten van het land *distinctionen* bekomen, dan zich doen beminnen van alle leerlingen, die, als zy reeds jaren het kollegie, verlaten hebben, noch vaak hunnen ouden directeur eens komen bezoeken en bedanken.... En nu onlangs heeft de heer *Demal* een werkje gemaakt over zekere byzonderheden der geschiedenis, werkje dat weiniger moet betekenen dan een dagbladje van *Style de Portefaix*, vermits de *Revue Catholique* het reeds in zyn nummer van september heeft aengekondigd. Lang heb ik gemeind dat onze lieve *Dona* eene *Hen* was, maer zy is *Tondiji* eene eerste *Cupido*, met sporen aen de beenen, en die het arm kollegie van St-Truiden nog harde slagen zal toebrengen, *Tondiji!*

P.S. Een kilo extra fyne oranje-peperkoek van den kullagie-meester, voor hem die vóór Sinterklaas anaendaende, het bestje liedje in het fransch, in het latyn, in het grieksch, in het vlaemsch of in het hoogduitsch, over de bevalligheden der lieve *Dona pipelapoula* zal by den heer *Milis* ingezonden hebben.

De bedilling zal met consciencie, gelyk het de mode is, onpartydig gedaen worden.

ZEGT HET VOORTS. *Tondiji.*

S. P. Q. R.

Nationale Letterkunde.

Het is nu byna twee jaren geleden dat de heer L. Hymans zich zoo bitter te Luik beklaegde over het bestaan der Vlaemsche taal in ons land, omdat deze noodzakelyk een hinderpael was voor de nationale letterkunde. Zeker is het woord nationaal hier met opzet misbruikt, wyl het vlaemsch en het fransch even nationaal in ons land zyn, of zoo er een verschil zoude bestaan, het vlaemsch, tael der meerderheid, meer dan het fransch den titel van nationaal, of volkstael zou verdienen. Maer laten wy hier het woord nationaal, aen het fransch belagchelyk toegepast worden. Wy moeten bekennen dat de heer L. Hymans volkomen gelyk had, wanneer hy zegde dat de fransche letterkunde geen voortgang kon doen, en al wie aen zyn gezegde twyfelt, leze liever de *Cantate de la colonne du congrès*, door den heer L. Hymans.

Deze omstandigheid was zeer gunstig voor de fransche letterkunde; zy was alleen in het strydperk; het was nu niet gelyk in 1856 wanneer zy genoodzaekt was met hare mededingster te twisten, zy was geheel alleen om de groote denkbeelden die het Congres haer moest herinneren, op hare wyze en met al haren rykdom uit te drukken; en ach! wat levert de cantate op: eenige aeneengeknoide stroofen, in welke de gedachten, indien er eenige in zyn, onder eenen overvloed van onsamenstaenbare en overstaenbare woorden verborgen zyn; waer niet alleen de rym wordt miskend, maer zelfs de regels der spraekunst worden overtreden.

Indien dit stuk, als voorbeeld, of staeltje der fransche letterkunde, of *dier littérature nationale*, welke men den Belg wil opdringen, moet beschouwd worden, dan smecken wy al de Vlamingen, medelyden met ons vaderland te hebben, en niet toe te laten dat het by den vreemde bespot worde. Men ontwikkelde zooveel mogelyk het vlaemsch opdat *wanletterkunde* uit ons land verdwyne.

Septemberfeesten.

De feesten die men tegenwoordig in Brussel viert, moeten geheel het land door eene aendoenlyke herinnering te binnen brengen. Immers zy doen ons denken aen de schoone dagen op dewelke het utheemsch geweld, dat sedert vyftien jaren op het misachte België, zonder gestreden te hebben, den scepter des veroveraers deed drukken, uit de hoofdstad werd gedreven, en allengskens voor den moed van een vryheidsminnend volk moest zwichten. Doch dit jaer voegt zich iets meer by die feesten, te weten, de inhuldiging der gedenkzuil ter eere het Congres oprigt. O deze herinnert niet alleen de verdryving van den vreemde, maer ook de stichting van het vrye België; zy herinnert ons die schoone vergadering waer twee honderd Belgen, uit alle gezindheden vergaderd, zich broederlyk de hand gaven, en de zinsprek *Eendragt maekt magt*, niet alleen op de lippen, maer in het hert hebbende, die schoone grondwet verveerdigen, welke men als een meesterstuk van wetgeving kan beschouwen. Mogt deze Kolom nooit getuige wezen van de schending onzer vryheid; mogte zy niet alleen het aendenken van het Congres vernieu-

werklieden wou door den gouverneur toegelaten worden. Zy verkreeg dit dadelyk. Het opperhoofd dier werklieden sprak deze woorden: M. de Gouverneur, de regering heeft ons van werk beroofd en wy zyn zonder brood. Met eene snelheid van geest die in deze omstandigheden noodig was, maer ook met eene edele vryheid, welke al zyne daden kenmerkte, reikte de Baron de Lamberts dezen ongelukkigen de hand toe en zegde hun: « Hoe! de regering berooft u van werk en zy laet my niets weten! Gaet heen, myne vrienden, keert terug naer het werk dat men u heeft doen onderbreken, en zoo de regering u niet betaelt, zal ik voor uwen dagloon zorgen. Maer eerbiedigt het orde; vergenoegt gy u niet met het brood dat ik u geef, zult gy kanonschoten krygen. De werklieden togen af onder het roepen van « leve de Gouverneur! » Zy stelden zich aen hun werk terug, en niet tegenstaende listige inblazingen, werd het orde in de stad, zoo het te voren was, gehandhaefd. Het midden-bestuer nam den dagloon tot zynen last en schafte dezen tot den toekomstenden opgang aen. De nota waeraen wy dit verhaal ontleenen voegt er by: indien het staetsbestuer deze myne daed afgekeurd had, zou ik uit myne beurs de vier duizend franken, welke voor die week noodig waren, betaeld, en myn ontslag gegeven hebben.

Deze houding des barons was zooveel te lofwaardiger dat eene geheime despiche van den Minister van justitie (M. Gendebien) hem bekend gemaakt had dat, volgens zekere aangebragte tydingen er den 10 January eene tegenomwenteling moest uitbesten. Hy had dus niet alleenlyk eenige honderden ongelukkigen, die slechts een eerlyk brood voor hunne familien vroegen, aen de armoede ontruikt; hy had ter zelve tyd ook de heimelyke listen der omwentelings-vyanden doen

wen, maer ook de geest van het Congres onder ons bewaren, denzelven doen voortleven in het bestuer en in de kamers; want, anders zal dezelve tranen van droefheid, eerder dan tranen van dankbaerheid doen ontstaan.

EEN WOORD OVER HET PRODUKT VAN DE KOE.

Velen onzer lezers hebben gewis, even als wy, hooren zeggen dat de koe voor de hofstede eene noodzakelyke kwael is. Reeds lange jaren geleden heeft men my verklaerd dat de landbouwer by elke koe verliest, maer dat hy gedwongen is er te houden ter plaetsen waer er mest van noode is. Maer te gelyker tyd hoorde ik zeggen, dat men des te eerder ryk wordt, naermate de stal goed onderhouden is.

Het kwam my bezwaerlyk voor, die twee beweerungen te doen samengaan; en nogthans hoorde ik zoo dikwyls beide staende houden; en wel door in den landbouw ervaren mannen, dat ik noch de ene noch de andere durfde logenstraffen. Ja, ik herinner my eens gepoogd te hebben dezelve te verzoenen, door te zeggen: *de koe is eene noodzakelyke kwael, en hoe erger die kwael is, hoe eerder men ryk wordt.*

Het is my evenwel altyd toegeschenen dat indien men, by het houden van koeijen, verliezen doet, men toch eens moet eindigen met geruineerd te wezen ter oorzake van haer onderhoud. Nu, dewyl men nog van dergelyke ondergang geen voorbeeld kon aenhalen, heb ik bepaedlyk de overtuiging verworven, dat de kwael niet zoo bedenkelik is, en dezelve welligt zou kunnen vergoed wezen.

Trouwens, ik aenzag het vraagstuk als der moeite waard om het onderwys eener ernstige studie te wegen.

Vooreerst raedpleegde ik de landbouwers, en ik was sterk verwonderd, als geen enkele onder hen my met juistheid kon zeggen wat een koe eet en wat zy voortbrengt. Hiermede wil ik niet te kennen geven dat die dingen ten huidige dage nog onbekend zyn; maer ik spreek van over vyftien of twintig jaren; want alvorens my aen praktische teelt over te leveren, heb ik er my op toegelegd om my in die zaken te onderrigten. Sints dien heeft men eene aenzielyke voortgang gedaen.

En nogthans, in weérwil van dien voortgang, vraag ik dat de lezer, indien hy een praktische landbouwkundige is, zou gelieven te antwoorden op de eenvoudige vragen die ik hem ga voorleggen.

Wat eten uwe koeijen in een één jaer?

Wat kosten zy u aen handwerk?

Wat leveren zy u aen melk, aen boter, aen keernmelk, aen vleesch, aen mest?

Hy, die deze verschillende vragen weet te beantwoorden, bezit de vereischte hoofdstoffen om vast te stellen of er verlies of winst te doen is by het houden van koeijen; hy bevindt zich in staat om te weten of het hem voordelig is of niet, in bepaalde omstandigheden, meer of min koeijen te houden.

Hoe aengaem my het ook ware zyne antwoorden te mogen kennen, ik heb het regt niet hun de mededeeling derzelve te vragen. Ik koester de hoop aen sommigen dienstig te zyn by het bekend maken van hetgeen dat ik weet, maer ik durf my slechts met alle behoorlyke bescheidenheid veroorloven anderen uit te noodigen, my mededeelen wat hen bekend is.

Het zal my echter toegelaten zyn te zeggen, dat elke lezer, onbekwaem om met juistheid de bovenstaende vragen te beantwoorden, niet weet hoe het gesteld is met zynen stal, die, voor het grootste getal der landbouwers, het gewigtigste gedeelte van de hofstede uitmaekt, en wat dit punt betreft, ik beroepe my op de getuigenis van zyn eigen geweten.

Niemand dient zich te schamen dat hy hierover een verwyte te doen hebbe; elk ondervraege zyne buerlieden, en ik bea overtuygd dat de meesten onder hen niet beter zullen ingelicht zyn dan hy.

Men zal wel zeggen, die koe geeft zooveel liters melk per dag, maer wat is dit te beduiden? Het is stellig dat, indien eene koe vyftien, twintig liters melk geeft op den dag dat men haer gade slaet, zulks in geene deele bewyst dat zy elk den dag die hoeveelheid levert. Er zal zelfs een dag komen, dat zy er in 't geheel geene levert, en niettemin zal men ze by voortdurend moeten spyzen, in afwachting dat men haer op nieuw moge melken.

Nu, telken male als ik aen landbouwers gevraegd heb hoe veel melk hunne koeijen leverden, antwoorden zy my: *al de koeijen verschillen, ik heb een koe die my heden vyftien, twintig, vyf en twintig liters melk geeft.* Zelden gebeurde het dat men de koe noemde die het minst had geleverd.

Als ik vroeg hoeveel liters melk benodigd zyn voor eenen kilo boter, men antwoordde my twintig, vyf en twintig dertig.

Eens gebeurde het my, in 't byzyn eener verstandige landbouwster die als zeer ervaren in de rekenschap doorging, te zeggen hoeveel myne koeijen aen melk en boter leverden. Zy dreef met my den spot en raedde my niet meer met het houden van vee te bemoeien. Zy zou my overtuygd hebben dat hare koeijen een kilo per hoofd en per dag leverden, had ik niet reeds eenige ondervinding bezeten. Ik raedde haer aen gedurende een paar dagen nauwkeuriglyk de geleverde melk aen te teekenen en de boter te wegen. Zy deelde my de stipetyke uitkomst harer waarnemingen mede, en had de goede trouw van te bekennen dat ze met de myne overeenkwam.

Wat de hoeveelheid voedsel betreft, voor elke koe benoo-

mislukken, die zich zouden gehaest hebben zich de armoede der handwerkers te benuttigen, om in de hoofdplaets van Vlaenderen eene gisting te doen voortduren welke rampzalig voor de nationale zaak had kunnen wezen.

« De week welke afgelopen is, zegde het *journal des Flandres*, bedreigde onze stad met een onweder.... Dank aen de gematigde en tevens krachtige tael dewelke de Gouverneur zoo juist heeft weten te spreken, is die zoo vreedzaam geweest als men het verlangen kon... Dat de eerste magistraet der provincie voortga met zoo kalm en zoo standvastig te spreken en te handelen, dan zal hy zich gemakkelik de groote meerderheid der burgers aenkleven, welke gansch aen de volkszaak verknocht is. Gave God dat onze diplomaten denzelfden toon hadden genomen by de Ministers die in Engeland bezig zyn met ons te verkoopen.

Men was juist op het gevaerlykste tydstip der omwenteling. De vlag van September had steeds vooer zegerierende troepen gewapperd, doch zichtigende voor de bevelen der Europese Diplomaten, was zy tegengehouden geworden in de omstreken van Maestricht en Luxemburg, by de grenzen van Noordsch Brabant en Zeelandsch Vlaenderen. Onrust verspreidde geruchten, welke niet gansch zonder grond waren, waren in omloop over de verminkingen welke men zins was aen den bodem des Vaderlands te doen. Ondanks hunnen yver en hunne Vaderlandsliefde waren de leden van het midden bestuer verre van door de snelheid en de kracht hunner besluiten, de gewigtige verleggheden waerin het land zich bevond te beheerschen.

Wordt vervolgd.

digd, en de hoeveelheid mest die zy voortbrengen, ik beken dat ik sedert veel jaren de gewoonte heb verworven van desaengaende te raedplegen, om reden dat myne vragen altyd ongerymd voorkwamen, en dat men nooit in gereedheid was om er op te antwoorden. Ik heb hieromtrent inlichtingen gezocht in boeken, en daarmede ben ik meerder vooruit geweest. De schryvers zyn het tamenlyk eens over de hoeveelheid van het voedsel; maer zy verschillen van 1 tot 4, ja tot 5 over de hoeveelheid van den mest.

En nogtans is de mest niet te versmaden. Voor den stadsbezoener is dezelve slechts een afval; maer voor een landbouwer is dezelve eene grondstof by middel van welke hy koren, wortels, enz., voortbrengt. Als men de waarde kent van den mest, die jaarlyks in eene hofstede wordt gebezigd, kan men de totale, waarde harer produkten met nagenoeg zooveel juistheid noemen, als het mogelyk is de waarde te bepalen van eene welkdanige fabriek naer belang der hoeveelheid van grondstof die zy gebruikt.

Over het algemeen houden de landbouwers den mest in waarde, zy beschouwen dien als eene der eerste schatten, en zy verzuimen te rekenen wat zy van elk stuk vee aen mest winnen! voor myne eigene voldoening heb ik willen rekenen wat myne stallen kosten en wat zy voortbrengen. De gewoonte der nyverheidszaken heeft my het verlangen ingeboezemd van over myne verschillende werkingen te kunnen oordeelen, om reden dat het my aenbelangend toegeschenen is diegenen welke winstgevend zyn, uit te breiden, en diegenen, welke verliezen voortbrengen, te beperken, af te schaffen of te verbeteren.

Zoo is het over t' algemeen met de landbouwer gesteld; hy brengt voort:

- 1° Eene grondstof, mest;
- 2° Akkervruchten bestemd tot zyne eigene verbruiking en voor het verkoop;
- 3° Vleesch, boter of kaes;
- 4° Nyverheidsplanten;
- 5° Spyzen voor het vee.

Nu, om de aanzienlykste winsten te verwerven, zal hy zich by voorkeur erop moeten toeleegen om in groote hoeveelheid datgene dezer dingen voorttebrengen welk hem het meest voordeel bybrengt. Maer, 't is stellig, dat hy, op dit punt verschillend moet te werk gaen, ingevolge den toestand der markten, en dat, indien hy, in een jaer goede zaken doet; zulks niet zeggen wil dat er niets te veranderen zy, om het jaer daarna nog overgunstige zaken te verblyden te hebben.

Zulks zyn de redens die my overhaeld hebben om zoo nauwkeurig mogelyk boek te houden voor al myne teelten. Misschien laet myne rekenschap te wenschen, en ik zou ze niet als een model durven voorhouden, noch al de uitkomsten derzelve vruchtbaar maken, alhoewel ik geene persoonlyke redens heb om ze geheim te houden; maer over 't algemeen houdt men er niet van, het publiek te bemoeien met datgene, wat men verhoopt in het toekomstige beter te doen.

(Wordt vervolgd.)

STADSNIEUWS.

Vrydag 23 September had in onze stad eene droevige plegtigheid plaats. De heer Edmond Sproclants, student in de geneeskunde by de Hooge School te Leuven, en uitvoerend lid der Harmony van St.-Truiden, werd den 21 door eene hevige koorts ontrukkt aen de liefde zyns huisgezins en zynen talryke vrienden, in den weinig gevoorderden ouderdom van 25 jaren.

Verleden vrydag had de plegtigheid der begrafenis plaats. De Harmony der stad vergezelde den overleden tot op zyne laatste verbyplaats, onder het uitvoeren van twee doods-marchen die menigen tranen over de wangen deden rollen. De doodskist werd door zes leden der Harmony in en uit de kerk gedragen. Toen de zerk op het kerkhof stond, nam de heer Ulens, advokaet en voorzitter der Harmony, het woord en sprak de volgende redevoering uit:

« Myne heeren »

Eene pynelyke pligt schaaft ons heden rond het graf van een medelid, die voor de Harmony een voorwerp van hoop geworden was; en later een tytel van haren roem moest worden.

De droefheid welke op alle gezigten afgeschilderd is geeft den rouw onzer herten klaerblykelyk te kennen. De tranen zeggen alles, overtreffen de welsprekendste redevoeringen en maken dezelve overtoellig.

Mynheer Edmond Sproclants, wiens verlies wy betreuren, werd aen zyne in rouw gedompelde familie ontrukkt; hy werd aen de Harmony ontrukkt op het oogmerk zelve waer hy telde deel te nemen aen een triomf welke de societeit onlangs behaald heeft, en waarvan hem zeker een schoon aendeel voorbehouden was.

Het is hier het geval, Myne heeren, uit te roepen dat in deze wereld de vreugd nooit zonder mengsel blyft, en dat gelukkige uren door droevige dagen vervangen worden. Straks nog waren wy gelukkig, thans zyn wy droef en in rouw gedompeld; nieuw bewys dat het leven slechts eene afwisseling van vermaak en lyden is.

En ander gesticht waarvan de afgestorvene deel maekte, zal gelyk wy eenen droevigen indruk gewaar worden; de Universiteit van Leuven welke hem onder het getal harer leerlingen telde, zal deszels verlies beweenen. Het was een leerling van onophoudenden aenleg en van een voorbeeldig gedragt.

Niemand van hen die deze grafkuil omringen, verwachtte zich aen zoo een haestig einde, want, by de levendigheid der jongheid gingen de krachten eener sterke gezondheid gepaerd. Het was eene lichaamsgesteldheid welke door de natuur mild begiftigd scheen.

Voor dat wy deze grafkuil, welke de sterfelyke overblyfselen besluit van hem wiens geheugen altyd by ons in zegening zyn zal, verlaten, laet ons hem een' laetsten tol betalen. Laet ons onze wenschen met die der Kerk vereenigen. Dat zyne ziel in vrede ruste, en dat de God van barmhartigheid, de God van allen troost, deze geliefde ziel in zynen eeuwigen schoot ontfange.

Sterfelyke overblyfsels van hem dien wy allen minden, wy groeten u voor de laetste maal. Vaer wel. »

Deze redevoering verwekte een' diepen indruk op allen die het graf omringden. De heer Edmond Sproclants inderdaad werd bemind van allen die hem kenden.

Kerkelyk nieuws.

De Eerwaarde heer Croels van Sint-Truiden is tot kapellaen te Mortier benoemd.

Mechelen, Leuth, Reckheim, Ogrimby de Busschenstraat den 22 september 1859.

Den 1 september van het ossen en koeijenjaer 1859 heeft zekere pennenschacht een artikelje op den Limburger uitge-schud over de longzickten van beesten met horens en zonder horens, artikelje dat wy heden nogmaels uit liefde voor den

voortgang der wetenschappen en byzonderlyk der veeaerskun-digen der aendacht van alle stal en kribmeesters terug roep, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Iets dat wonder schoon moest gevonden worden voor den byzonderlyken voortgang der veeaerisy is ten eerste dat de longzickte, te Opoetere aen het tamboeren, niet bestond; want zegt het artikel van den 4 september deze tydingen worden gegeven: *zonder ware inlichtingen en zekere kennis van zaken*; ten tweeden dat deze longzickten die niet bestond, toch bestond en het groot getal van negentien beesten met horens aengetast had. Vyf zyn er van naer de Eeuwigheid gebiest, niet door de longzickte maer door *wettelyk bevel* afgemaekt. De veertien overige gespaerd door het *wettelyk bevel* werden door sterke geneesmiddelen (zoo als potzuiker en appel siroop by voorbeeld daer byvoegende min of meer de uitgestrekte kennissen des jongen heer Syaert te Mechelen), de veertien overigen werden wonderlyk bezorgd, gepotzuikerd en genezen. De zorg, de uitgestrekte kennis en appelsiroop en potzuiker onzer veeaertsen zal dus voortaan de beesten met horens en zonder horens van de longzickten bevryden. Zyn er eenige die van het *wettelyk bevel* aengetast worden, wat raekt dat den voortgang der wetenschappen en byzonderlyk des veeaerts kunde?

Quid si maladia non vult se garrire? Crevetur.

Leven dus in ons land de bollen met horens en byzonderlyk zonder horens, en ideo, en daerom een liedje van Hy zat zynen hoed op zy.

Nu geen klisters meer
Suikert maer het ossen leër
Ossenleër, ossenleër
Suikert maer het leër.

Dank onze groote geesten
Van s'roep en suikery
Nu zyn de horensbeesten
Van prul en ziekten vry.

Nu geen klisters meer, enz.

Wat zyn toch onze gasten
Slinks aen hun regte zy!
Die zoo den wereld masten
Met kunst en ossery.

Nu geen klisters meer, enz.

Hun namen moeten pryken
In elken stal op elke krib;
Elk os zal z' eens bestryken
Met zyn lieve zachte lip.

Nu geen klisters meer, enz.

Steekt vrolyk dan uw zwantjen
Os en koe en geit omhoog
Grazen moogt gy nu, en dansen
Zonder ziekten in het oog!

Nu geen klisters meer, enz.

C. T. H.

Wy laten hier gemeld artikel van den Limburger volgen:

Men meldt ons uit Mechelen, 1 september 1859.

Kwaedaerdige smettelyke longzickte.

Verscheidene nieuwsbladeren van het land, hebben tydingen gegeven over de kwaedaerdige en smettelyke longzickte die in de stallen van Mynheer Bemelmans, grondeigenaar en landbouwer te Opoetere, geheerscht heeft; tydingen die gegeven zyn geworden zonder ware inlichtingen en zekere kennis van zaken gehad te hebben.

Heden kunnen wy verzekeren, als ontvangen te hebben uit ware oorsprong, dat deze hoogst smettelyke ziekte het groot getal van negentien schoone koebeesten aengetast heeft, dat er vyf, door *wettelyk bevel*, er van zyn afgemaekt geworden, en het groot overige, het getal van veertien uitmakende, door de groote zorgen, sterke geneesmiddelen en uitgestrekte kennissen, der twee dienstveerdige, yverige en jonge ryksveeaertsen de heeren Tyvaert te Mechelen en Pernot te Maeseyck, genezen zyn geworden.

Hier verdient met lof en voldoening opgemerkt te worden, dat deze kwaedaerdige en hoogstsmettelyke ziekte, over eenige jaren, als ongenesbaar aanzien werd, daerom liet men alsdan, dit oneindig getal beesten die er van aengedaen waren, zorgloos sterven, en men gaf hunne overblyfsels aen de aerde over, en alzoo veroorzaakte zulk een ongeluk, den ondergang somtyds van veelsgoede en treffelyke landbouwers. Lof dan aen den standvastigen voortgang der wetenschappen en byzonderlyk aen de veeaerskunde!

Vershillende Tydingen.

— Men is den 21 september begonnen met de plaatsing van de standbeelden der vier vrigheden welke het voetstuk van de Kongreszuil moeten versieren. Een dier standbeelden (de vrigheid der drukpers) is te groot bevonden, en, om hetzelfde te plaatsen, heeft men aen de versiersels der zuil eenige verandering moeten toebrengen.

— Over eenige dagen bood zich eene burgersvrouw aen op het policie-bureau der vierde wyk te Antwerpen, om eene reklamatie te doen. Tusschen den bureaubeambte en de vrouw had de volgende curieuse samenspraak plaats:

« = Hoe heet gy ? »
« = Trees B... »
« = Waer woont gy ? »
« = In de...straat. »
« = Trees B..., woonachtig in de...straat! Maer, vrouwen, gy zyt dood! »
« = Dood! ik dood! mynheer! »
« = Wel ja, gy staet hier op myn boek als dood aengescreven! »

De vrouw zette een gezigt als of zy uit de lucht ware gevallen.
« = Gy hebt immers de Cholera gehad en zyt twintig dagen lang in 't gasthuis geweest ? »

« = Ik heb er dry-en-twintig dagen in gelegen, mynheer. »
« = Hewel, men heeft u als dood opgegeven. »
« = Maer mynheer! gy ziet toch wel dat ik niet dood ben! »
« = Parbleu! of ik het zie? Maer 't staet geboekt en ik kan er niet aen doen. »

De verbabberde vrouw wist niet of ze lachen of gryzen moest.

De bureaubeambte kreeg compassie met het mensch en gaf haer den raad op 't stadhuis een certificaet te gaen halen, verklarende dat zy nog in het leven was, om alle latere desagre-menten te vermyden.

o Bureaucratie!
— Onderaerdsech vuer. — Men schryft uit Charleroi:
« Sedert eenige nachten ziet men lichtende uitdampingen op het land van Fralsole, boven de gebrandende ader der kool myn Grande Masse. Die blauwe vlammen, welke anstonds verdwynen, laten eenen zeer sterken solferreuk achter. »
« Men weet dat de steenkoollagen der Grande Masse, te Fralsole, sedert 40 jaren de prooi zyn van eenen brand,

Vruchteloos heeft men verscheidene malen het vuer willen overmeesteren; men is er nooit in gelukt, en ieder jaer maekt het aanzienlyke vorderingen.

« De oppervlakte der aerde is geborsten; uit de kloven dwarlen soms heete rookwolken op, in deze omtrek worden de vruchten er dry a vier weken voeger door ryp. In den winter smelt de sneeuw op gansch de uitgestrektheid der myn, en nit zekeren diepen put ziet men altoos rook stygen. »

« Men schryft dien brand toe aen kwaedwilligheid van werklieden die vroeger in de myn hebben gewerkt. »

— Een dagblad van Dankerque haelt het volgende feit aen dat kort by die stad plaats gehad heeft, en dat hy als zeer waer zynde waerborgt.

Een oude gierigaerd lag op zyn sterfbed uitgestrekt; hy was aen 't sterven ten gevolge der talryke ontbeeringen welke hy zich oplegde, en leed groote pynen in den opperbuik. De geneesheer schreef hem, om zyne pyn wat te lenigen, een plaester van vlasmeel voor. De zieke had de sterkte, nog om den kop te bewegen, en een dikken neen te schudden.

Hoe! riep de geneesheer uit, gy wilt geene plaester, die zoo een verzachtende en goede genees middel is? Indien de plaester u niet geneest zal zy ten minste uwe pyn verligten!

Hoor, dokter, antwoordde de lydende met eenen beslissen-den toon. Ik veracht uwe raedgeving niet, maer ik wil toch de onkosten niet doen om my een plaester te verschaffen.

— Is 't mogelyk?

— Ik heb een middel gevonden dat het zelfde uitwerksel zal te wege brengen.

— Hoe dat?

— Ik ga de handen op het holle myner maeg kruissen, en ik zal ze op deze plaats tot morgen vroeg houden; meent gy dan dat de warmte myns lichaams geene betere uitwerkselen zal te wege brengen dan uw vlasmeel—Hein?

De verbaesde doktor kon geen woord meer uiten. Wat de gierigaerd aengaat, drie uren later stierf hy met zyne handelyke plaester op den opperbuik.

— Vonnissen tegen dieren. — In het jaer 1266 werd te Fontenay-aux-Roses op bevel der justicie een verken levend verbrand, omdat het een kind had verslonden.

In het jaer 1586 veldde de regter van Falaise het vonnis, dat een verken, hetwelk een kind 't aanzigt had geschonden en het den arm had gebroken, een poot en den kop moest afgehouden. De strafvoltrekking vond op het plein voor het raedhuis plaats en kostte 10 sols 6 deniers. Men had het dier vooraf klederen aengetrokken.

Even zoo werd, in 1589, te Dijon over een peerd, dat zynen heer had omgebragt, het doodvonnis geveld, en zelfs te Parys oordeelde men het nog in 1604 noodig om een ezel tot de galg te veroordeelen.

Aengelegenheden van Italië

Er zyn overdrevene geruchten over de ziekte des Heiligen Vaders verspreid geworden; ziehier wat er dien aengaende uit Roomen aen de Wiener Zeitung geschreven wordt.

Ten gevolge eener schramp aen het been welke verwaer-loosd was geworden, is de Paus gedurende veertien dagen op zyne kamer moeten blyven en heeft hy eene geneeskundige behandeling moeten ondergaen. Als deze ongesteldheid genezen was, is den 3 dezer eene koorts ontstaan welke door de geneesheeren als weinig bedenkelijk beschouwd werd en die ook inderdaad reeds den 5 heeft opgehouden. Indien de beterschap op die wyze voortgaet, zal Zyne Heiligheid welhaest volkomen hersteld zyn.

AVIS.

Pour toute merveille cette semaine dame Cunégonde de la Trudonière a pondu un quatrain.

Mais quelle ponte! et surtout quel quatrain! Cela ne s'analyse pas, et cela a de commun avec le guano des îles du Pacifique, que cela se sent, mais ne se discute pas.

Cela nous a en outre rappelés le fameux quatrain que l'Onafhankelyke avait dans le temps déposé dans un coin de ses colonnes à l'adresse de l'honorable M. Rogier.

Il n'y a que certaine presse pour remuer d'aussi jolies choses.

On lit cela en se bouchant le nez, et en renvoyant la réponse à la 4e page.—C'est du lieu consacré aux ventes des drogues, médicaments et pommades de toutes espèces, qu'il convient de répliquer à de semblables gravelures.

Ce que nous faisons.

Vedetta Piepelapoula heeft dit maal den Kullagemeester eene der laetste plaatsen in hare laetste kolonnen verleend. Wy zullen vier weken achterteen het *berigt* van de Vedette opnemen, gevolgd door het liedje der *Hoop*. In dien tusschen tyd zal eeniederem toch het lied wel van buiten kennen, want het gaet op de wyze: « Sur l'air du tra la la etc. etc. »

Si les quarante, un jour, décrets à trente neuf
D'un fauteuil à remplir charbonnet le pont neuf,
Tu te verras votée, o Vedetta, ma mie,
Dans l'acacacaca, dans l'academie.

Overzetting.

Vedetta, myne bruid, myne teeder Houpsasa,
Als gy nog iets vertelt zie dan ook eerst eens na,
Of het ook eenigzins het drukken waardig zy
Voor een acacaca, voor een academy.

Overzetting van de overzetting.

Savantissime heroes gazetta et scripturae,
Zouave de la presse et littérature,
Connassant les auteurs qui sont Parisius
In acacacaca, in academis.

Sur l'air du tra la la etc. etc.

VENTE

DE

FUMIER.

A LA CASERNE DE CAVALERIE A ST.-TROND

Le SAMEDI, 1 Octobre 1859, à midi précis, le Greffier STIELEN de St.-Trond, à la requête de Mr le Capitaine commandant le Dépôt du 1er Régiment de Chasseurs à cheval, procédera, au comptant et par tas, à la vente publique du Fumier, provenant de la dite Caserne.

PUBLIEKE VERKOOPING
van eene
BROUWERY
met
HUIS en HOF
te ZOUT-LEEUEW.

De Notaris COENEN te Geet-Betz, kanton van Zout-Leeuw verblyvende, zal ingevolge de wet van 12 juny 1816, publiek aen de meestbiedende in twee ziddagen te koop veilen.

Eene zeer wel gekalandeerde BROUWERY met alle hare gereedschappen, zoo als ketels, kuipen en andere, en HUIS en HOF er aen hechtig, groot zamen twee aren 50 centiaeren, gestaen te Zout-Leeuw, by het Gasthuis, Sectie B N°s 291 en 292 van het kadaster, regenoten de Gheet en de straat leidende na den molen.

De ziddagen zullen gehouden worden ten herberge van Augustinus DOTERMONT te Zout-Leeuw.

Den eersten op Woensdag 21 September 1859 om 2 uren namiddag.

Den tweeden en laetsten op Woensdag 5 October 1859 om 2 uren namiddag.

De conditiën en titels van eigendom berusten ten kantoor van gezegde Notaris Coenen.

UIT ER HAND TE HUREN
voor 15 Meert 1860.

EEN PACHTHOF.

MET 28 HECTAREN BOUW EN WEILANDEN.

Alle digt by elkander, gelegen onder Rummen. Zich te bevragen ter studie van den Notaris COENEN te Geetbetz.

GUNSTIGE GELEGENHEID.

J. CILLIS, kuiper in de Hamelstraet biedt aen zyn kuipergerief met eene groote kwantiteit eiken hout; zoo ook als zynen winkel bestaende in aerde-werk over te laten. Zich by hem adresseeren.

G.-F. CRULS,

PRÉCEPTEUR ET RÉPÉTITEUR,

rue de Liège, N° 109, à Saint-Trond,

donne des leçons particulières, chez lui et en ville, aux élèves des deux sexes. Il enseigne les matières attribuées aux écoles tant moyennes que primaires.

Comme Répétiteur, il se charge d'expliquer aux élèves les matières enseignées dans l'établissement qu'ils fréquentent, de leur donner les conseils sur la manière de faire les devoirs que le professeur leur donne, de les guider dans leurs études, etc.

BERIGT.

F. LENAERTS,

SLOT-, STOFF- EN POMPMAKER,

N° 27, Grootte Merkt te Sint-Truiden.

heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat hy zich gelast met het maken en stellen, van koperen, looden en gegoten yzeren Pompen (aspirantes et foulantes) voor stookeryen, brouweryen en andere gebruiken. — Hy blijft verantwoordelyk voor zyn werk.

Hy beveelt byzonderlyk aen de Pompen in gegoten yzer, omdat zy zeer goed koop zyn en omdat zy zeer veel hydragen tot den goeden en zuiveren smaak van het water.

Verders recomandeert hy zich voor alle andere zaken die zyn bedryf aengaen aen de geringste pryzen. Zeg het voorts.

KOLEN EN GRUIS,

GROOTE VERMINDERING VAN PRYS.

De heeren Gebroeders DELVAUX, kooplieden in hout, kolen en Gruis, woonende in de Zoutstraet te Sint-Truiden, brengen ter kennis van het publiek dat men by hem kan bekomen:

KOLEN en GRUIS 1ste Kwaliteit.

Den waggon 5,000 kilos aen fr. 77,00.

Franco geleverd tot in de statie te Sint-Truiden.

Magazyn

VAN

KOLEN EN BERD.

HENRI COUNE,

koopman in KOLEN en BERD, aen de statie van den yzerenweg. N. 73 te Sint-Truiden. heeft de eer het publiek kenbaer te maken, dat by hem den Brand te verkrygen is:

Gosson, 1 kwaliteit:

Den waggon.	5,000 kilos.	frs	81
Den halven waggon,	2,500 "	"	51
Een vierde waggon,	1,250 "	"	21
Het koffer,	1,800 "	"	29

Hy gelast zich insgelyks, als men zulks verlangt, met den brand tot aen de huizen te voeren en ook met hem tot op zyne plaets te brengen,

Hy gelast zich van hem aen dezelve pryzen te leveren. in de statien van den yzerenweg van Thienen, Velm, enz.

KOLEN EN GRUIS.

L'HOIR ZOON EN ZUSTERS,

woonende by M. hunnen vader, chef der Statie van den yzeren-weg, Thiensche steenweg, N° 61 te St.-Truiden; maken bekend dat men by hen de brandstoffen kan bekomen aen de hier onder opgegevene pryzen:

1 Kwaliteit, Vette of Magere:

Den waggon,	5,000 kilos.	frs.	82--00
Den halven waggon,	2,500 "	"	41--50
Een vierde waggon,	1,250 "	"	21--00
Het koffer,	1,800 "	"	29--52

Bovendien hebben zy verscheidene andere kwaliteiten, welker pryzen verschillen van 62 tot 80 francs de 5,000 kilos.

Zy zullen niets te verlangen laten om hunne kalanten tevreden te stellen.

Zy gelasten zich insgelyks, als men zulks verlangt, met den brand tot aen de huizen te voeren en ook met hem tot op zyne plaets te brengen.

LE PHÉNIX,

COMPAGNIE BELGE D'ASSURANCES,

contre l'incendie, le feu du ciel et l'explosion du Gaz.

Primes fixes, défiant toute concurrence.

P. L. Eglises et édifices publics à 25 C^{es} par mille fr^s.

Maisons d'habitations (en ville) à 30 C^{es} par mille fr^s.

AGENT PRINCIPAL à St.-Trond, H. LEUNEN, Agent d'affaires, Rue des Chevaliers N° 678.

TE BEKOMEN

BY DE KINDEREN MILIS,

BOEKDRUKKERS EN UITGEVERS,

In de Steenstraet, N° 486 te Sint-Truiden.

GÉOMÉTRIE
THÉORIQUE ET PRATIQUE

PAR

L'ABBÉ J. STORDEUR,

Professeur à l'École Normale de St.-Trond.

Prix. frs. 1,50.

UIT TER HAND TE KOOP

BY N. VANDENBORNE,

M^{ter} Kleermaker en koopman in Meubelen,

Steenstraet, 464, te St.-Truiden,

EENEN TROON

om O.-L. VROUW in te plaetsen, met schoon Snywerk versierd.

Verders zyn by hem te bekomen alle soorten van Stoelen, geboouerd, alsook allerhande soorten van Meubels in mahonie, pluime en krenge bedden, enz, enz.

KOMT TE VERSCHYNNEN.

LA MAITRISE

DE SAINT-TROND,

première partie de l'histoire de SOUPE et PARLEMENT

PAR J. DEMAL,

DIRECTEUR DU COLLÈGE.

BURGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN.

Aengiften van den 21 tot den 24 September 1859.

GEBOORTENS.

Mannelyk 2. — Vrouwelyk 2.

HUWELYKEN.

Geene.

OVERLYDENS.

Marechal, Maria-Anna, echtgenote van Petrus Hendrix. Sproclants, Edmondus-Alphonsus-Hubertus, jongman, in den ouderdom van 25 jaren.

1 kind van 5 jaren.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

Diest, 17 Sept.		Diest, 21 Sept.	
Tarwe hect.	20—50	Tarwe hect.	20—65
Koren "	14—35	Koren "	14—70
Haver "	09—90	Haver "	09—90
Garst "	16—50	Garst "	16—50

Hasselt, 20 Sept.		Hasselt, 16 Sept.	
Tarwe 100 kil.	24—40	Tarwe 100 kil.	24—50
Koren "	19—00	Koren "	19—00
Haver "	15—00	Haver "	15—00
Gerst "	20—20	Gerst "	20—00

Leuven, 19 Sept.		Thienen, 19 Sept.	
Tarwe 100 kil.	26—42	Tarwe 100 kil.	26—45
Koren "	20—02	Koren "	19—37
Haver "	14—92	Haver "	18—90
Garst "	19—14	Garst "	21—00

St.-Truiden 21 Sept.		St.-Truiden 16 Sept.	
Tarwe 100 kil.	24—85	Tarwe 100 kil.	25—78
Koren "	19—67	Koren "	19—44
Haver "	16—00	Haver "	16—00
Garst "	21—27	Garst "	19—67

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 6 min. s'morg. — van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Esmael. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Wespelaer. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Contich. — Antwerpen. — Lier. — Herenthals. — Turnhout. — Vilvorde. — Brussel. — Bergen. — Quiévrain. — Termonde. — Aelst. — Lokeren. — Gend. — Brugge. — Ostende. — Kortryk. — Mouscron. — Doornik. — Ginkelom. — Waremmen. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Chaudfontaine. — Le Vrooz. — Pepinster. — Spa. — Ensival. — Verviers. — Colhain. — Herbestal. —

1 uren naer middag express-treinen.

St-Truiden naer Landen. — Thienen. — Leuven. — Mechelen. — Brussel. — Termonde. — Gend. — Brugge. — Ostende.

6 uren s'avonds. — van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Antwerpen. — Vilvorde. — Brussel. — Ginkelom. — Roost. — Waremmen. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Verviers. —

9 uren 25 min. s'morg. — van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. —

2 uren 4 min. na midd. — van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. — Meerssen. — Valkenburg. — Wylré. — Simpelveld. — Aken. — Cologne. — Dusseldorf. — Ruhroir. — Berlin. —

7 uren 47 min. s'av. van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. —

POSTWAGEN-DIENST

van Sint-Truiden naer Tongeren.

9 uren 45 min. s'morgens. — 7 uren 50 min. s'avonds.

Sint-Truiden. Boekdrukkery van de kinderen Milis.